

ÎNCHEIERE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând conflictul negativ de competență dintre Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Roșca împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022”,

c o n s t a t ă:

La data de 01 aprilie 2022 Iurie Roșca a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului directorului Serviciului de Informații și Securitate nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022”.

Prin încheierea din 04 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a strămutat acțiunea în contencios administrativ depusă de Iurie Roșca împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului directorului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 20 din 10 martie 2022 ”Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022”, prin care a fost aprobată lipsa surselor cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022: FLUX.MD,

IURIEROSCA.MD, ROSCA.MD – la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare după competență (f.d. 29-30).

Prin încheierea din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a transmis dosarul pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut la Curtea Supremă de Justiție. S-a suspendat procesul la examinarea cauzei de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Iurie Roșca împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022” (f.d. 43-46).

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că competență să judece prezenta cauza de contencios administrativ este Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de fond, unde urmează a fi remisă, din următoarele considerente.

În conformitate art. 200 alin. (3) și (4) din Codul administrativ, conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că actul administrativ, ca orice act juridic, reprezintă forma juridică principală de activitate a administrației publice, care constă într-o manifestare de voință expresă, unilaterală și supusă unui regim de putere publică precum și controlului de legalitate al instanțelor judecătorești, care emană de la autorități administrative sau de la persoane private autorizate de acestea, prin care se nasc, modifică sau sting drepturi și obligații corelative.

Articolul 10 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia. Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În conformitate cu art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătorii soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

În conformitate cu prevederile art. 2 pct. 7) din Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri: stabilirea unui regim special de lucru pentru agenți economici și instituții publice, soluționarea altor chestiuni privind activitatea acestora, necesare desfășurării lucrărilor de salvare-deblocare și a altor lucrări de neamânat.

Iar, conform art. 3 și 4 din Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare în momentul emiterii.

Potrivit pct. 27 și 28 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 1 din 24 februarie 2022, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova va aproba prin ordin și va face publică lista surselor cu conținut on-line care promovează informații false ce afectează securitatea națională în condițiile de stării de urgență aprobate de către Parlament. Furnizorii de rețea și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului, în temeiul ordinului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, au obligația de a bloca imediat accesul utilizatorilor din Republica Moldova la sursele cu conținut on-line incluse în ordinul menționat. Registratorul național al domeniului de nivel superior ".md" va bloca numele de subdomeniu din domeniul de nivel superior ".md", la decizia Serviciului de Informații și Securitate, al surselor de informații online, care promovează știri false, instigă la ură, război, la încălcarea ordinii publice sau la violență.

La data de 02 martie 2022 de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a fost adoptată dispoziția nr. 5.

În punctul 5 subpct. 5.2.4 al dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 02 martie 2022 s-a stabilit că, prin derogare de la Capitolul VI al Legii nr. 212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, pe perioada stării de urgență se stabilesc următoarele măsuri specifice în domeniul justiției, pentru acțiunile în contenciosul administrativ, prin excepție de la pct. 5.2.1, dispozițiile normative și individuale ale organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării

activității de aplicare a măsurilor impuse de starea de urgență declarată se contestă direct la Curtea de Apel în circumscripția căruia se află organul al cărui act se contestă, în termen de 72 de ore de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau din momentul afișării pe pagina web oficială a Guvernului.

La data de 01 aprilie 2022 Iurie Roșca a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului directorului Serviciului de Informații și Securitate nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022”.

Din cererea de chemare în judecată a reclamantului Iurie Roșca depusă împotriva Serviciului de Informații și Securitate, rezultă că acesta a solicitat anularea integrală a ordinului directorului Serviciului de Informații și Securitate nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022” (f.d. 4-11).

Conform pct. 1 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Iar, prin punctul 2 subpct. 2.4. din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022 s-a dispus, stabilirea următoarelor măsuri de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 04 aprilie 2022, potrivit cărora dispozițiile normative și individuale ale organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea de urgență declarată se contestă direct la Curtea de Apel în circumscripția căruia se află organul al cărui act se contestă, în termen de 72 de ore de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau din momentul afișării pe pagina web oficială a Guvernului.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că în speță, în temeiul prevederilor art. 10, 11 și 191 alin. (1) din Codul administrativ, ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022” întrunește calitățile unui act administrativ individual și competența jurisdicțională generală pentru examinarea prezentei acțiuni în contencios administrativ este a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Însă, având în vedere că ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență,

instituite prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022”, în sensul punctul 2 subpct. 2.4. din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, reprezintă o dispoziție individuală a organului competent în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea de urgență declarată, acesta urmează a fi contestat direct la Curtea de Apel Chișinău, adică în cazul din speță urmează a fi aplicată competența jurisdicțională derogatorie, care statuează în mod expres competența la examinarea acțiunilor a Curții de Apel în circumscripția căreia se află organul al cărui act se contestă.

Articolul 197 din Codul administrativ prevede că, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma standardelor Curții Europene a Drepturilor Omului, notează că nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (cauza DMD Group, A.S. vs Slovacia, 05 octombrie 2010, §61).

În același timp, articolul 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează ca prim aspect al procesului echitabil înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională. De aceea, normele de competență jurisdicțională sunt de strictă interpretare, iar orice interpretare extensivă sau restrictivă trebuie calificată ca abuz de drept.

Pe cale de consecință, reieșind din limitele obiectului și temeiul acțiunii lui Iurie Roșca, raportat la textele prevederilor legale enunțate, instanța competentă jurisdicțional de a examina acțiunea în contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Roșca împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022”, este Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 200 alin. (3) și 230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se constată competența Curții de Apel Chișinău, la judecarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Roșca împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022”.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Roșca împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea ordinului nr. 20 din 10 martie 2022 „Cu privire la sursele cu conținut on-line care promovează informații ce incită la ură și război, în condițiile stării de urgență, instituite prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022”, se remite Curții de Apel Chișinău, pentru examinare în fond.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan